

28. Ders

ÇOĞUL İSİMLER 1

KURALLI ERKEK ÇOĞUL

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ÇOĞUL İSİMLER

Kurallı bayan
çoğul

cemi müennes
salim

Kurallı erkek
çoğul

cemi müzekker
salim

Kırık çoğul

cemi mükesser

KURALLI ERKEK ÇOĞUL

(CEMİ MÜZEKKER SALİM)

Müzekker (eril) bir ismi

kurallı olarak çoğul yapmak için

ismin sonuna

فِ

eki getirilir.

Kur'an

Anlayarak Okuma Rehberi

فون

مُهَنْدِسُون = مِهْنِس + وَن

Mühendisler

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

مُدِيرُونَ = مُدِير + وَنَ

Müdürler

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

مُسْلِمُونَ = مُسْلِمٌ + وَنَ

Müslümanlar

مُسْلِمُونَ ve مُدِيرُونَ ve مَهْنِدِسُونَ

kelimeleri merfudur.

Sonu ötreli isim

konumundadırlar.

Merfu

خَرَجَ الْمُدِيرُونَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ

Müdürler okuldan
çıktılar.

Merfu', mansub ve mecrur ne demektir?

Kelimeler, birbirleri ile olan ilişkilerine ve cümle içindeki konumlarına göre irab alırlar.

Yani kelimelerin sonları *buna göre şekillenir.*

İsimler de *ya merfu', ya mansub, ya da mecrur* durumda bulunurlar.

Kur'an

Anlayarak Okuma Rehberi

İsimlerin **merfu'** oldukları durumlar:

- * **yalın hal**
- * **fiil cümlesinde fail olma konumu**
- * **isim cümlesinde müpteda ve haber olma konumu**

İsimlerin **mansub** oldukları durumlar:

- * fiil cümlesinde **mef'ul** (nesne) olma konumu
- * nasb eden edatların **isim** veya **haberleri**

İsimlerin **mecrur** oldukları durumlar:

- * harf-i cerden sonra gelme durumu
- * isim tamlamasında ikinci öge (muzafun ileyh) olma durumu

وَكَي,

Mansub ve mecrur

hallerde

يُنْ olur.

Yani *sonu üstünlü* ve *esreli*
olma durumunda,
vav harfi *ye* harfine dönüşür.

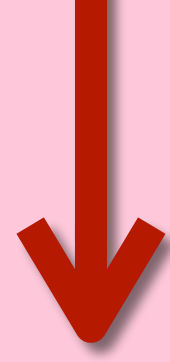
Mansub

رَأَيْتُ الْمَدِيرِينَ فِي الْمَدْرَسَةِ

Okulda müdürleri
gördüm.

Mecrur

سَلَّمْتُ عَلَى الْمَدِيرِينَ فِي الْمَدْرَسَةِ

Okulda müdürlere
selam verdim.

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

Sondaki fethalı nun
hiç değişmez.

Ondan önce gelen harf,
Cümle içindeki konuma göre
vav veya ye olur.

و

و

Aradaki farkı
tekil bir kelime ile
karşılaştırma yaparak
görelim.

Mecrur

مُدِيرٌ

مُدِيرِينَ

Mansub

مُدِيرًا

مُدِيرِينَ

Merfu'

مُدِيرُ

مُدِيرُونَ

Kur'an'i

Anlayarak Okuma Rehberi

Müzekker bir ismin

kurallı çoğul olması

ikili isimlerin sistemine benzer.

mansub/mecrur

merfu'

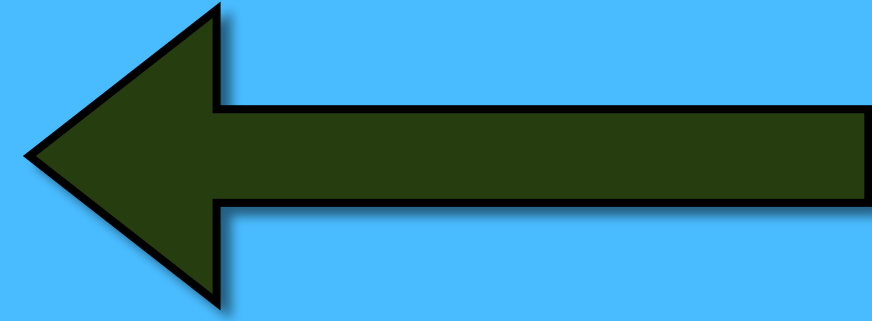
يٰٓ

اٰنِ

İkili İsim

يٰٓ

فِ

*Kurallı
Erkek Çoğul*

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

DIKKAT

İkili isimlerde **nun** harfi

her zaman **esrelidir.**

Kur'an

Anlayarak Okuma Rehberi

Kurallı erkek çoğullarda

nun harfi

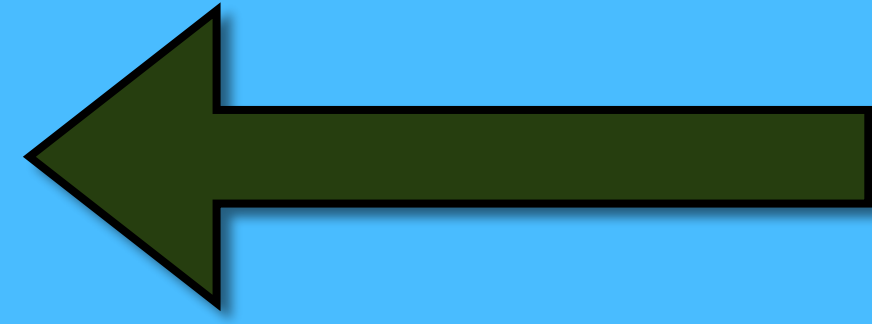
her zaman fethalıdır.

mansub/mecrur

merfu'

يٰٓ

اٰن

يٰٓ

وٰن

İkili İsim

*Kurallı
Erkek Çoğul*

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Kurallı erkek çoğul,
İsim tamlamasında muzaf olursa,
yani birinci öge durumunda olursa,
sondaki nun harfi düşer.

Öğretmenler
okuldadırlar.

اَلْمُدَّرِّسُونَ فِى الْمَدْرَسَةِ

Okulun
öğretmenleri

مُدَّرِّسُو الْمَدْرَسَةِ

Müslümanlar
şehirdedirler.

اَلْمُسْلِمُونَ فِي الْمَدِينَةِ

Şehrin
müslümanları

مُسْلِمُو الْمَدِينَةِ

Kurallı erkek çoğullar,
belirli de olsalar,
belirsiz de olsalar
sonları değişmez.

Sadece belirli olanların başında
ال takısı bulunur.

Aşağıdaki ayetlerde geçen
çoğul kelimeler
ve bunların merfu',
mansub, mecrur halleri:

mansub/mecrur

merfu'

مُسْلِمِينَ

مُسْلِمُونَ

مُسْلِمٌ

مُؤْمِنِينَ

مُؤْمِنُونَ

مُؤْمِنٌ

صَابِرِينَ

صَابِرُونَ

صَابِرٌ

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

Ayetlerden Örnekler

أَسْتَعِذُّ بِاللَّهِ

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bakara Suresi 285:

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ

**Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene
iman etti, mü'minler de (iman ettiler).**

أَمَّنَ الرَّسُولُ

Peygamber
iman etti

بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ

kendisine
indirilene

Rabbinden

مِنْ رَبِّهِ

mü'minler de

وَالْمُؤْمِنُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bakara Suresi 285:

Merfu

أَمِنَ الرَّسُولُ ... وَالْمُؤْمِنُونَ

Fail

Fail

Fiil

Sonu ötreli gelmesi
gerekirdi ama kurallı erkek çoğullarda
ötreli olma durumu, nundan önce gelen
vav ile sağlanır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Enfal Suresi 4:

أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا

İşte onlar gerçekten mü'minlerdir.

Enfal Suresi 4:

حَقًّا

gerçekten

الْمُؤْمِنُونَ

mü'minlerdir

هُمْ

onlar

أُولَئِكَ

İşte
onlar

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hûd Suresi 14:

فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

Artık müslüman oluyor musunuz?

Hûd Suresi 14:

مُسْلِمُونَ

müslüman

أَنْتُمْ

sizler

فَهَلْ

mısınız

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hûd Suresi 14:

Merfu

فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

Haber

Müpteda

Sonu ötreli gelmesi
gerekirdi ama kurallı erkek çoğullarda
ötreli olma durumu, nundan önce gelen
vav ile sağlanır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Tevbe Suresi 112:

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

Mü'minleri müjdele.

müjdele

وَبَشِّرِ

mü'minleri

الْمُؤْمِنِينَ

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Tevbe Suresi 112:

Mansub

وَيَبْشُرُ الْمُؤْمِنِينَ

Mef'ul

Fail

Fiil

Sonu üstünlü gelmesi
gerekirdi ama kurallı erkek çoğullarda
üstünlü olma durumu, nundan önce
gelen **ye ile** sağlanır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bakara Suresi 153:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Şüphe yok ki, Allah sabredenlerle beraberdir.

Şüphe yok ki,
Allah

إِنَّ اللَّهَ

sabredenlerle
beraberdır

مَعَ الصَّابِرِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bakara Suresi 153:

Mecrur

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

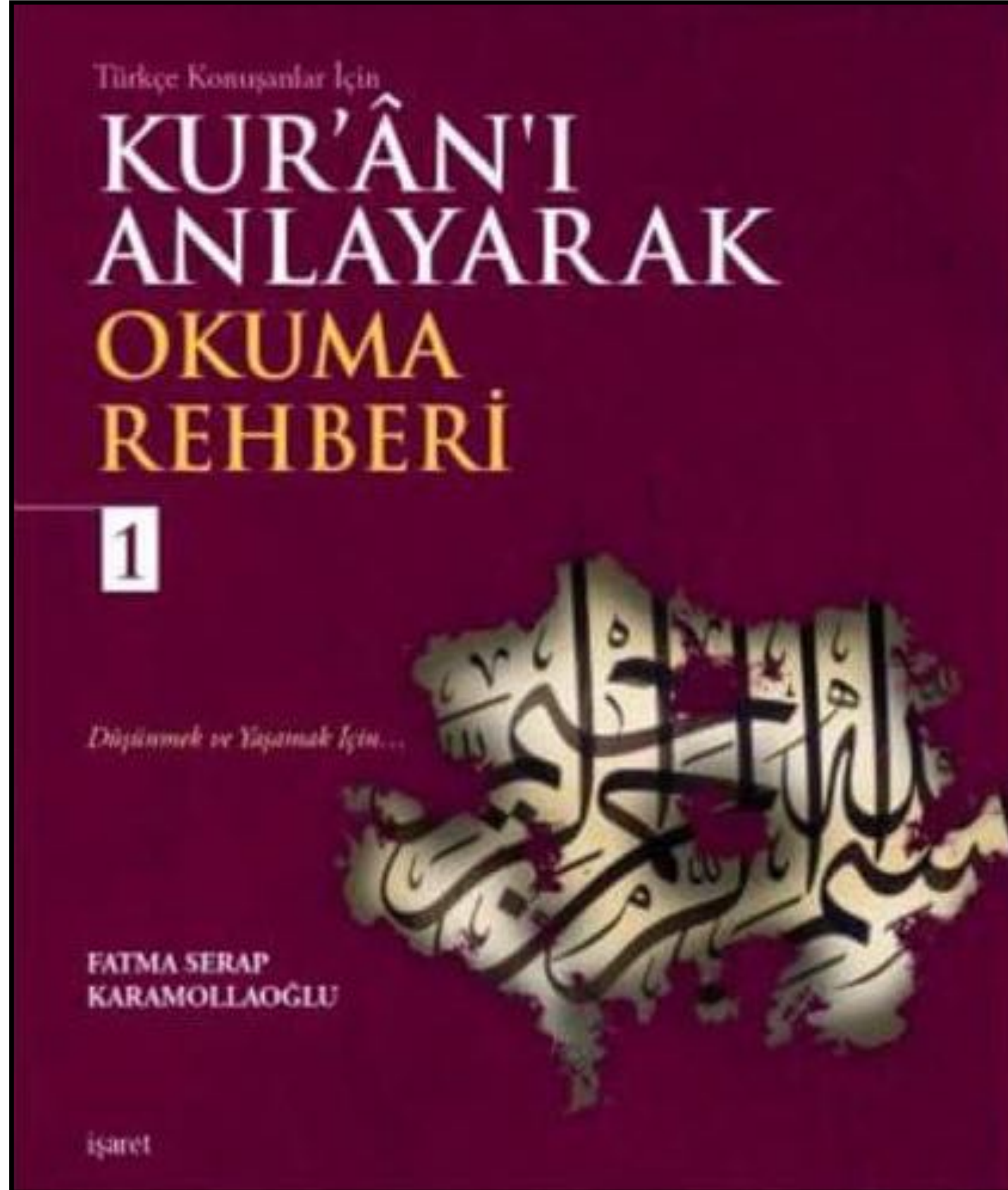
Mecrur

Harf-
i cerr

Sonu esreli gelmesi
gerekirdi ama kurallı erkek çoğullarda
esreli olma durumu, nundan önce gelen
ye ile sağlanır.

Fatma Serap Karamollaoğlu

Türkçe Konuşanlar İçin Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi

Lütfen
abone olmayı
unutmayalım 😊

Kur'an'ı

Anlayarak Okuma Rehberi